

COACHINGSBEDRIJF

Lieke van Stekelenburg heeft sinds 1998 haar eigen coachingsbedrijf, ConSense. Haar cliënten zijn voornamelijk hoogopgeleide professionals, onder wie accountants, notarissen, juristen, artsen, directeuren in profit en non-profit organisaties en ondernemers. Ze studeerde theologie in Tilburg en doceert ethiek en coachingsvaardigheden aan de opleiding toegepaste psychologie aan de Fontys Hogeschool in Eindhoven.

'ETHISCH KOMPAS' STUDENT

Van Stekelenburg doet met een promotiebeurs van de Nederlandse Organisatie voor Wetenschappelijk Onderzoek (NWO) aan de Vrije Universiteit in Amsterdam promotie-onderzoek naar de vorming die hbo-studenten nodig hebben om uit te groeien tot 'verantwoordelijke professionals met een moreel kompas'. De onderzoeksvraag is afgeleid van de onderwijsdoelen van de landelijke Vereniging Hogescholen. "Alle aandacht ging uit naar kennis, ervaring en attitude, nu wordt nadrukkelijk aandacht gevraagd voor ethiek", zegt Van Stekelenburg. "Dat staat niet los van de bankencrisis van 2008 en integriteitkwetsies in de politiek, sport, vastgoed en onderwijs; sindsdien zie je bij allerlei organisaties in verschillende terminologie het 'ethisch kompas' opduiken, maar wat we er precies mee bedoelen blijft nogal vaag." Bedoeling van haar onderzoek is bouwstenen te vinden bij de filosofie van de actuele levenskunst en de deugdeethiek om studenten moreel te vormen. Daarnaast wordt onderzocht welke ideeën studenten zelf hebben over hun moraliteit en welke personen daarin voorbeelden voor hen zijn. Haar ervaring als docent heeft Van Stekelenburg tot dusver geleerd dat studenten veel minder materialistisch en 'van God los' zijn dan wel wordt aangenomen. "Ze kunnen misschien niet alles duiden in morele termen, maar ze hangen aan je lippen als het gaat om vragen als wie wil je zijn als mens, en wat wil je betekenen in je werk."

armpjes en beentjes gaan er dan af, mensen worden als bouwstenen opgestapeld in de organisatie. Dat is ontziend en ik kom het overal tegen. De tendens is om de belangrijkste vragen buiten het werk te houden."

Hoe komt dat?

"De filosoof Charles Taylor noemt dat het instrumenteel met mensen omgaan; de ander wordt gezien als instrument voor het bereiken van de eigen doelstellingen, en dat vertaalt zich in bureaucratie, schaalvergroting, doorgeplagen regelgeving. Daar komt bij dat iedereen tegenwoordig zelf verantwoordelijk wordt gehouden voor zijn eigen geluk – alsof geluk zo maakbaar is en iedereen zo autonoom. Wat we daar zien, is een overschatting van de zelfredzaamheid. Ik denk dat wij anderen nodig hebben, dat we het niet alleen kunnen doen en dat ook niet moeten willen."

een radicale toewending. Als coach ben ik opgeleid met het idee dat je een zekere distantie moet houden, maar ik kies juist voor de complete onderdompeling in de ander, en ik leer mijn studenten dat ook te doen. Dan komt alles op tafel, inclusief spijt, schaamte en schuld. Ja, het is een soort biecht. En die kan zeer helend werken."

Betekent uw werkwijze dat u een niche bedient, of spreekt dit ook mensen aan die zichzelf helemaal niet zien als spiritueel?

"Ik dacht inderdaad dat ik een niche zou bedienen, maar er blijkt een enorme behoefte aan te bestaan, juist omdat er zoveel vervlakking is. Er wordt vaak alleen maar gekeken naar hoe mensen presteren, niet naar wie ze zijn. Tegen organisaties waar mensen in zo-en-zoveel uur tot *high-level-performance* moeten worden gebracht zeg ik nee, ik wil cliënten niet in een mal persen. De

JEAN-JACQUES SUURMOND**Pedofielen zijn geen monsters**

Op een foto wordt hij, de handen gebouwd, als lange Nederlander door Cambodjaanse agenten op sandalen afgevoerd. Ik ken hem wel, pastor Nico die laatst betrapt werd op het maken van pornofilm's van kinderen. Alweer jaren geleden leidde hij het jeugdwerk in conferenties waaraan ik meewerkte. Evenals veel andere kinderen, waren die van mij weg van hem. Mijn oudste dochter woont nu in Cambodja en zal hem mogelijk, in overleg met zijn bisschop, in de gevangenis opzoeken.

Pedofilie roept weerzin en terechte verontwaardiging op. De combinatie van een ontluikende seksualiteit met een volwassene die daarvoor betaalt is voor een kind heel verwarrend. In je kwetsbare naaktheid word je een object. Legio zijn de voorbeelden van mensen die daardoor op latere leeftijd ernstig in de knoop zijn geraakt.

Nico S. is pastor van de oud-katholieke kerk. Uit eigen beweging vertelde hij de bisschop dat hij een voorkeur heeft voor minderjarige jongens. Hij werd verplicht deskundige hulp te zoeken, vertrouwenspersonen begeleiden hem en er werd op toegezien dat hij nooit alleen met kinderen werkte. Voor zover bekend is hij in zijn pastorale werk niet over de schreef gegaan.

Toch is er kritiek op de kerk die hem een kans gaf. Zou dat komen omdat we leven in de bubbel van een volmaaktheidsideaal, zodat mensen al snel de grond in worden geboord als ze iets verkeerd doen? Artsen, leraren, geestelijken en politici weten daar alles van. Maar elk mens, zonder uitzondering, maakt fouten. Dat is de nuchtere visie van het christendom.

Een andere belangrijke christelijke overtuiging is dat we uit genade leven. Elk mens mag een kans krijgen.

Het zijn medemensen die zijn opgezadeld met een razend moeilijke opdracht

Die gaf de kerk aan Nico S. – een moedig besluit dat nu teleurstellend is uitgepakt. Maar het zou laf en kleinburgerlijk geweest zijn om hem uit angst voor een mogelijk risico bij voorbaat uit te sluiten. Dan ben je meer met jezelf dan met de ander bezig. Dat is de kerk onwaardig. Jezus maakte een tollenaar en zelfs een terrorist (Simon de Zeloot) tot zijn medewerkers.

Het recht moet zijn loop hebben, hopelijk *justice tempered by mercy* (recht verzacht door genade) zoals Shakespeare het noemt. Maar in gevangenschappen staan pedofielen onderaan de rangorde en die in Cambodja zijn berucht. Naast straf hoort bij boetedoening dat er omgezien wordt naar de kinderen die hij voor zijn filmpjes heeft gebruikt.

In het jongerenwerk heeft Nico S. veel betekend en als Schipholpastor stond hij onder meer de nabestaanden van de MH17-ramp bij. Pedofielen zijn geen monsters maar medemensen die door hun geaardheid zijn opgezadeld met een razend moeilijke opdracht.

Seksualiteit is een diepe oerkracht, normaal soms al ingewikkeld genoeg. Die definieert mede onze relaties en wie we zijn. Maar als pedofiel mag en kan je er niks mee, nu niet en nooit. Je moet je gevoelens onderdrukken waardoor ze je echter langs een achterdeur kunnen overvallen. Beter is ze te sublimeren wat echter veel wijsheid en discipline vraagt. Dan dragen ze bij aan de kwaliteit van je leven, en dat van anderen. Maar hiervoor krijgen pedofielen bar weinig steun en begrip van hun omgeving. Soms worden ze hun eigen wijk uitgejaagd.

Kinderen moeten beschermd worden, dat staat buiten kijf. Maar hoe gaan wij om met de pedofiele naaste? Helpen we hem in zijn moeilijke uitdaging of maken we diens lot alleen maar zwaarder?

Weerzin tegen pedofielen is begrijpelijk, maar dan wel *tempered by mercy*.